

KONTROLA KVALITY „VAZBA HLA S CHOROBAMI“

VÝSLEDKY 2017

Eva Ratajová, Barbora Kinská, Kateřina Šimonová, Milena Vraná

Oddělení HLA, Národní referenční laboratoř pro DNA diagnostiku, ÚHKT, Praha

WWW.UHKT.CZ

NABÍZENÉ VARIANTY

VARIANTA 1: Alely DQ lokusů vázaných s celiakií

DQA1*02, *03, *05, DQB1*02, *03:02

5 vzorků / 1. kolo + 5 vzorků / 2. kolo

VARIANTA 2: B*27

vazba s Morbus Bechtěrev a dalšími revmatoidními autoimunitními chorobami

3 / 10 vzorků

VARIANTA 3: DQB1*06:02

vazba s narkolepsií

2 / 10 vzorků

NOVINKY 2017

EFI STANDARDY

KONTROLNÍ VÝBOR

- **doc. MUDr. Antonij Slavčev, CSc.**
Oddělení imunogenetiky, IKEM Praha
Předseda výboru Sekce imunogenetiky České společnosti alergologie a klinické imunologie
- **doc. MUDr. František Mrázek, Ph.D.**
Ústav imunologie, Fakultní nemocnice Olomouc
Místopředseda výboru Sekce imunogenetiky České společnosti alergologie a klinické imunologie
- **prim. MUDr. Pavel Jindra, Ph.D**
Hematologicko-onkologické oddělení, Fakultní nemocnice v Plzni
- Dlouholetí členové Evropské federace pro imunogenetiku

ORGANIZACE 2017

ČASOVÉ SCHÉMA

- **1. kolo:** duben - červen
5 vzorků
Celiakie společně s variantami B*27 a narkolepsie
- **2. kolo:** září – listopad
5 vzorků
Celiakie (možno použít i jako opravné kolo při neúspěchu v 1. kole)

ÚČASTNÍCI

	31 laboratoří
• Varianta celiakie	27
• Varianta B*27	15
• Varianta narkolepsie	4

ORGANIZACE 2017 – varianta celiakie

IDENTIFI- ACE VZORK	PŘIBLIŽNÁ KONCEN- TRACE DNA	HLA				SEROLOGICKÉ VYJÁDRĚNÍ	Interpretace
		DQA1*	DQA1*	DQB1*	DQB1*		Interpretace v AJ (NEPOVINNÉ)
CD11_2017	44	02:01	05:01	02:01	03:03	DQ2.5 POZITIVNÍ, DQ2.2 POZITIVNÍ DQ8 negativní	<p>NALEZENÝ GENOTYP HLA JE ASOCIOVANÝ S RIZIKEM CELIAKIE. Tento výsledek nelze samostatně interpretovat jako potvrzení celiakie vzhledem k jeho nízké specifitě pro tuto diagnosu.</p> <p>DETECTED HLA GENOTYPE IS ASSOCIATED WITH THE RISK OF COELIAC DISSEASE. This result can not be separately interpreted as a confirmation of celiac disease because of its low specificity</p>
CD12_2017	56	03:01	03:03	03:02	04:02	DQ8 POZITIVNÍ, DQ2 negativní	<p>NALEZENÝ GENOTYP HLA JE ASOCIOVANÝ S RIZIKEM CELIAKIE. Tento výsledek nelze samostatně interpretovat jako potvrzení celiakie vzhledem k jeho nízké specifitě pro tuto diagnosu.</p> <p>DETECTED HLA GENOTYPE IS ASSOCIATED WITH THE RISK OF COELIAC DISSEASE. This result can not be separately interpreted as a confirmation of celiac disease because of its low specificity</p>
CD13_2017	61	01:01	02:01	02:02	05:01	DQ2.2 POZITIVNÍ, DQ8 negativní	<p>NALEZENÝ GENOTYP HLA JE ASOCIOVANÝ S OJEDINĚLÝM RIZIKEM CELIAKIE. Diagnosu nelze vyloučit.</p> <p>DETECTED HLA GENOTYPE IS ASSOCIATED WITH THE RARE RISK OF COELIAC DISSEASE. The diagnosis is not possible to exclude.</p>
CD14_2017	43	01:03	05:01	02:01	06:03	DQ2.5 POZITIVNÍ, DQ8 negativní	<p>NALEZENÝ GENOTYP HLA JE ASOCIOVANÝ S RIZIKEM CELIAKIE. Tento výsledek nelze samostatně interpretovat jako potvrzení celiakie vzhledem k jeho nízké specifitě pro tuto diagnosu.</p> <p>DETECTED HLA GENOTYPE IS ASSOCIATED WITH THE RISK OF COELIAC DISSEASE. This result can not be separately interpreted as a confirmation of celiac disease because of its low specificity</p>
CD15_2017	53	01:04	03:03	03:01	05:03	DQ2 negativní, DQ8 negativní	<p>NALEZENÝ GENOTYP HLA NENÍ ASOCIOVANÝ S RIZIKEM CELIAKIE. Výsledek s vysokou pravděpodobností tuto diagnosu vylučuje.</p> <p>DETECTED HLA GENOTYPE IS NOT ASSOCIATED WITH THE RISK OF COELIAC DISSEASE. The results excludes this diagnosis with the high probability.</p>

ORGANIZACE 2017 – varianta B*27

IDENTIFIKACE VZORKU	PŘIBLIŽNÁ KONCENTRACE DNA	HLA-B*		SEROLOGICKÉ VYJÁDŘENÍ	Interpretace
B11_2017	61	13:02	35:03		Není přítomna alelická skupina B*27.
B12_2017	37	27:05	51:01		Je přítomna alelická skupina B*27.
B13_2017	68	07:02	35:01		Není přítomna alelická skupina B*27.

ORGANIZACE 2017 – varianta narkolepsie

IDENTIFIKACE VZORKU	PŘIBLIŽNÁ KONCENTRACE DNA	DQB1*		Interpretace
				Interpretace v AJ (NEPOVINNÉ)
N11_2017	51	02	06:02	Byla nalezena alela DQB1*06:02 asociovaná s narkolepsií.
N12_2017	46	06:03	05:03	nebyla nalezena alela DQB1*06:02 asociovaná s narkolepsií.

HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ 2017

B*27, NARKOLEPSIE

- správné určení genotypu a interpretace

CELIAKIE

- **Genotypizace:** Správná detekce všech alel/alelických skupin **ASOCIOVANÝCH S CELIAKIÍ:** alelických skupin **DQA1*02, *03, *05, DQB1*02** a alely **DQB1*03:02**
- **Serologický ekvivalent:** dle konsensu laboratoří z 16. 2. 2015: **DQ2 (DQ2.5, DQ2.2)** a **DQ8** nepovinné, nehodnotí se
- **Interpretace:** genotyp HLA - je asociovaný s rizikem celiakie
  - je asociovaný s ojedinělým rizikem celiakie
  - není asociovaný s rizikem celiakie

U pozitivních výsledků nutno uvádět upozornění na nízkou specifitu vyšetření

VÝSLEDKY 2017

Varianta	Kategorie	Úspěšnost	Počet laboratoří	Úspěšná účast
CD část I	Genotyp	100 %	21 / 27	Ano
		90 – 99 %	4 / 27	
		≤ 89 %	2 / 27	Ne
	Serologický ekvivalent	100 %	22 / 27	Ano
		Nehodnoceno	5 / 27	Nehodnoceno
	Interpretace	100 %	26 / 27	Ano
		≤ 89 %	1 / 27	Ne
CD část II	Všechny	100 %	7 / 7	Ano
B*27	Všechny	100 %	15 / 15	Ano
DQB1*06:02	Všechny	100 %	4 / 4	Ano

VÝSLEDKY 2017 – problémy varianty celiakie

Neúspěšná účast 2 laboratoří pro kritérium genotypizace:

- chybné určení alel **DQA1*03** místo správné **DQA1*02** u 2 vzorků
- metoda real time PCR firmy EliGene. Tento problém přetrvává z minulých let.

VÝSLEDKY 2017 – problémy varianty celiakie

Chyby v genotypizaci, které vedly ke sníženému hodnocení:

Lokus **DQA1**: - chybné uvedení ***05** místo ***01:01, *01:03, *01:04**
2 laboratoře (PCR-SSP, BAG)

Lokus **DQB1**: - chybné uvedení ***03:02** místo ***05:03**
1 laboratoř (PCR-SSP, Protrans)
- chybné uvedení ***03:02** místo ***03:03**
1 laboratoř (hybridizace, Operon)

VÝSLEDKY 2017 – problémy varianty celiakie

Chyby v genotypizaci, které nevedly ke sníženému hodnocení:

Lokus **DQA1**: - chybné uvedení ***03:01** místo ***03:03**
3 laboratoře (PCR-SSP, BAG)

Lokus **DQB1**: - chybné uvedení ***02** místo ***03:03**
1 laboratoř (hybridizace, Operon)
- chybné určení ***05:01** místo ***06:03**
1 laboratoř (PCR-SSP, Protrans)

Plán pro rok 2018

- Spektrum nabízeného testování stejné jako v předchozích letech
- Po dohodě lze nabídnout i testování dalších vazebných HLA alel
- Organizace stejná jako v roce 2017
- Předpokládaná cena (bez DPH):

varianta	cena
Alely DQ vazba s CD – jedno kolo	1 600,- Kč
Alely DQ vazba s CD – obě kola	2 200,- Kč
Alely DQ vazba s CD – 2. kolo při neúspěšné účasti v 1. kole	1 000,- Kč
B*27	1 200,- Kč
DQB1*06:02	850,- Kč
Alely DQ vazba s CD (jedno kolo) + B*27 + DQB1*06:02	3 250,- Kč

- **Termíny:**

- Organizační a edukační setkání 15.2.2018
- Rozeslání informačního dopisu a přihlášky březen 2018
- První kolo duben – červen 2018
- Druhé kolo září – listopad 2018

- **Informace o MPZ budou dostupné na webu ÚHK**

http://www.uhkt.cz/laboratore/kontroly-kvality/sub_article_1

- **Noví zájemci se mohou hlásit kdykoliv na kontaktní e-mail: barbora.kinska@uhkt.cz**

Doplnění

- **Dotazníky**
- **Mimořádné kolo**
- **Referenční materiál**

**Těšíme se na další spolupráci a na
viděnou na dalším pracovním setkání!**

Děkuji všem za pozornost!

PODĚKOVÁNÍ

- **ÚHKT**

Renáta Macnerová

Milena Melková

Sara Nazarová

Jana Nedvědová

Šárka Půbalová

Věra Šiffnerová

Kateřina Šimonová

Hana Vondráčková

Milena Vraná